

□ **Spuneai înainte ce importanță are ca fiecare să-și găsească locul. Crezi că locul tău e la TES?**

■ Cred foarte tare în destinul acestui teatru și nu pot să uit ceea ce a însemnat el pentru mine. Și înseamnă, pentru că, afectiv, sunt foarte legată de el. Cred însă că, dacă **Dibuk** era pus la Național sau la „Bulandra”, ar fi avut altă soartă; dar tocmai de asta nu pot trăda și să mă dau după cum bate vântul. Explicația pe care am dat-o înainte în legătură cu Festivalul „Caragiale” e o ipoteză. Dacă aș fi convinsă că așa stau lucrurile, că există interesul de a fi închiși într-un ghetou, m-aș împăca poate mai ușor cu această durere. Dar, în ciuda a tot ce mi se întâmplă, vorba Annei Frank: „eu cred că omenirea trece printr-o criză, așa, ca mine și ca mama, dar o să treacă, nu azi, nu mâine, peste 100 de ani!, și că, până la urmă, **oamenii sunt BUNI!**”. Și că vor fi, cândva, cinstiți cu ei înșiși – aș adăuga eu. Așa că, orice s-ar întâmpla în viitor, eu rămân legată de TES. M-aș duce și mâine la orice alt teatru pentru o colaborare. Aș vrea ca lucrurile să-mi fie mai clare. Neîmplinirile care depind de

alții se acumulează. Când eram la Institut, se punea un afiș că se dau probe de film cu regizorul cutare. Ne duceam târlă și cine lua juca, cine nu – nu. Acum probele sunt secrete. Eu nu știu dacă pot sau nu să fac film și probabil că o să mor cu nedumerirea asta. Dacă o țin așa, o să ajung ca o mătușă a mea, care și acum e convinsă că orice om care-i intră în casă e securist. Devii rău fără voia ta. Iar răutatea complică și creativitatea, și maternitatea. Jur că în clipa asta nu știu încotro s-o iau: să mă opresc aici, sau să merg mai departe și să aștept să mă întâlnesc cu Spielberg pe stradă? Dar acum nu mai cred nici că Spielberg există, atât sunt de deprimată și de neîncrezătoare.

□ **Eu păstrez această mărturie a deprimării, dar am convingerea că, peste cinci ani, într-un alt interviu, ai să spui despre anii ăștia (cum vorbeai la început despre perioada Botoșani) că au fost o perioadă fericită: „am jucat în Dibuk“.**

MAGDALENA BOIANGIU

DRAGOȘ PÂSLARU: „Când apar vedetele, totul e negoț“

■ Înainte de orice întrebare, aș vrea să vă spun că în biserica Sf. Vasile cel Mare, preotul Paul Mărăcine a sfințit icoana Sfântului Mucenic Filimon, care va fi patronul celor ce lucrează în teatru.

□ **E un început.**

■ E singurul început bun. Sau e întoarcerea spre începutul cel bun.

□ **Credeți că teatrul e un loc impur? Vă simțiți ultragiat de această idee sau îi recunoașteți manifestările în anumite întâmplări din existența de actor?**

■ Mi se pare că azi așa este. Când teatrul întotdeauna un loc tulbure. „Sincopale” teatrului nu au durat. Au existat perioade în care teatrul devenise o lucrare curată, nu spun sfântă, dar iradiantă de echilibru moral, de măsură, de energie spirituală. Trupele de teatru dădeau întotdeauna stil și o anume întemeiere, soliditate unui spectacol. Când teatrul începe să funcționeze pe un alt rol decât cel de oglindă a unei societăți, când apar vedetele, atunci totul devine un negoț. Cu bani, pot cumpăra un artist mediocre pentru a-mi sluji, îl pot lansa. Publicul e dispus să consume orice, dacă e frumos ambalat. Omul zilelor noastre nu cultivă exercițiul rațiunii, ci acționează mecanic, urmând traseul sinuos, ambiguu și uneori absurd al societății.

□ **Teatrul nu-l poate ajuta, salvându-l măcar pentru scurt timp de această risipire interioară?**

■ L-a și ajutat. Să vă dau un exemplu de teatru curat. Înainte de '89 existau spectacole – „guri de aerisire”. Chiar așa spunea lumea când venea de la teatru: „am tras o gură de aer”. Erau spectacole de trupă, făcute de regizori foarte buni, cu actori excepționali, fără stridențe de vedetism.

□ **Totuși, au existat vedete...**

■ Prin împlinirea menirii lor, a vocației. Actorii mari sunt iubiți de public. Când un actor tinde să ajungă vedetă, el strică o construcție, erodează condiția teatrului. Actorul adevărat e cel care acceptă ca patron teatrul, actorul-vedetă e cel care acceptă ca patron să fie cineva din afara teatrului. Într-un spectacol, și rolul cel mai mic poate avea o lumină a lui. Un actor care joacă ceea ce i se oferă, care funcționează bine în trupă și nu are senzația că e marginalizat atenuează stresul care însoțește această profesie. În unele montări, anumite spectacole

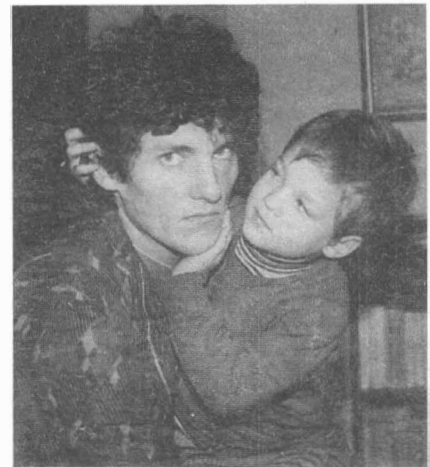
și anumiți actori sunt în față, iar restul există mai puțin. Sică Alexandrescu, de exemplu, a practicat un astfel de teatru și a distrus niște actori. Îi chema de la teatre din provincie, îi angaja și urma... încremenirea. Nu li se

mai oferea niciodată nimic. Alți actori au plătit pentru îndrăzneli politice, cariera artistică li s-a blocat, iar în istoria teatrului numele lor nu mai contează. Este o rușine faptul că sunt consemnați alții, care au greșit fundamental. Actorul-vedetă poate fi o mediocritate poleită de jocul unor relații. „Ajuns în față”, se arată rutinier și zgomotos, însă comoditățile de gândire, de expresie „prind” și gustul publicului se smintește. E un pericol ca lăturile să treacă drept pâine.

Teatrul este o forță spirituală care poate determina o schimbare în receptarea unor fapte reale. Puterea s-a ferit întotdeauna de teatru. În Evul Mediu, actorii prea îndrăzneți erau uciși. Spectacolele mari au fost interzise în România, pentru că spuneau adevăruri. Acum apar multe spectacole de interes minor, care nu comunică decât un plictis universal și care, din diverse motive, pot fi încurajate de public.

□ **Care e condiția actorului azi? Ce a determinat trecerea dumneavoastră de la „Nottara” la Odeon și apoi la „Bulandra“?**

■ „Trecerile” au fost mai multe. Am fost repartizat la Petroșani, unde realmente am încercat din greu să facem teatru. Nu s-a putut. Publicul care avea nevoie de noi se epuiza din seara premierei. Am ajuns apoi la Piatra-Neamț. Aparent m-am rupt de acel loc, dar nu e așa. Din păcate nu pot spune același lucru despre „Nottara”. În culise se știe că am fost dat afară din motive politice. „Nottara”, care era un spațiu extraordinar, creat

de Horia Lovinescu, Dan Micu și de o trupă care imediat s-a strâns în jurul acestor oameni, a fost distrus. Există în acel teatru oameni extrem de nocivi. Efortul pentru căutarea unor sponsori pare acolo mai important decât cel făcut de actori pe scenă. Dintr-o categorie superioară am fost trecut la una inferioară și atunci am părăsit teatrul. Am refuzat să vorbesc despre acest lucru, zicându-mi că nu e decât un accident. Din nefericire, accidentul s-a repetat la Odeon, unde director era bunul meu prieten Dabija. Când a trebuit să părăsesc teatrul, nimeni nu m-a apărut. Am ajuns la „Bulandra”, o instituție de tradiție, care acum nu cred că funcționează așa cum trebuie. Cred că e ceva greșit în interpretarea modului în care ar fi normal să trăim după efortul făcut în decembrie '89. Există o lăcomie, o trufie fără margini pe care nu pot s-o înțeleg, mai ales la trupa tânără. Există niște eliminări pe care iar nu le pot înțelege. E ceva tulbure. Sigur, viața mea de acum e extrem de nesigură. Din cauza atitudinii pe care am avut-o față de Putere, ea poate fi și mai mult atacată, chiar distrusă. Chiar dacă e greșit ceea ce spun, fac acest lucru ca să mă verific. Deocamdată, nimeni n-a venit să mă cheme, să mă întrebe...

□ Ce fel de întrebare așteptați?

■ De ce nu mai exist în viața artistică.

□ De unde ar trebui să pornească răspunsul?

■ În primul rând de la regizori, apoi de la directorul teatrului. La „Bulandra” am fost primit cu brațele deschise, într-un moment foarte greu pentru mine și n-aș vrea să jignesc pe cineva. Cred însă că n-ar trebui să-mi irotesc darul lăsat de Dumnezeu. Ceea ce spun e valabil pentru mulți actori, nu e doar o problemă personală. Nimeni nu știe ce se întâmplă cu actorul după ce s-au terminat aplauzele. Singurătatea... Angoasa... Spațiul gol în care te poți pierde...

□ Faptul că actorul „câștigă” un personaj poate echivala, în același timp, cu o pierdere?

■ Categoric. În timp, ceilalți artiști își dezvoltă personalitatea. Actorul și-o distruge. Jucând atâtea chipuri, la un moment dat nu mai știe care este al lui. Vorbesc de actor, nu de vedetă. Vedeta se joacă pe sine în toate rolurile. Nu ocoleşte locul

comun, minciuna. Dar publicul are nevoie de adevărata dramă, de adevărata comedie pentru a înțelege ceea ce trăiește în realitate și pentru a reuși să meargă mai departe.

□ Nici un spectacol recent pe care l-ați văzut sau în care ați jucat nu a găsit nuanța potrivită?

■ Ba da. Silviu Purcărete a montat spectacole de mare intensitate emoțională, convingătoare. Cred, apoi, că **...au pus cătușe florilor...** e un document teatral extraordinar, care, la data premierei, reușea să zguduie societatea și să arate că orice individ e vulnerabil, nu doar cei care se expun, ci și cei care aparent sunt feriți. Desigur, există spectacole pe care nu le-am văzut.

□ Ați avut, în spațiul teatrului, întâmplări care țin de miracol?

■ Da. Însă – firesc – nu vreau să spun nimic despre acest lucru. Adevărurile mari aproape aneantizează. Depinde cum le folosești când se descoperă ceva din ele, pentru a afla încă o taină despre noi sau despre alții.

□ Ce parte a acestor adevăruri o comunicați publicului?

■ Mărturisesc că în ultimul timp această comunicare a fost degradată. Actorul „funcționează” cu încredere și cu iubire. Dacă nu primește aceste daruri, ceea ce face e nebunesc și absurd. Adevărul pe care l-am oferit publicului e fragmentar. Vreau foarte mult să joc, dar am senzația că nu mi se oferă loc pe scenă, că momentul nu îmi mai aparține. Nu mi s-a mai întâmplat acest fapt până acum. Chiar și în roluri secundare simțeam că aparțin spectacolului. Cred, simt că sunt capabil să joc, să folosesc timpul celor care vin la teatru și să-l sporesc. Salvarea cred că ar putea veni printr-un exercițiu al spiritului de trupă, care ar favoriza nu un actor anume, ci spectacolul și, deci, publicul. Sper ca această noțiune vitală pentru teatru – „a fi împreună” pe scenă într-un fel aproape miraculos – să apară din nou în prim-planul experiențelor care se consumă aici. Un actor care are un patron spiritual nu poate fi pesimist.

ADINA BARDAȘ

MANUELA CIUCUR: „N-am avut decepții”

Manuela Ciucur s-a născut sub semnul Peștilor, pe 26 februarie 1963. A absolvit I.A.T.C. în 1987, la clasa prof. Mihai Mălaimare, cu spectacolul Tartuffe (personajul Elmira) în regia lui Laurian Oniga. A fost repartizată la teatrul din Pitești, iar în 1990, prin concurs, a devenit actriță la Teatrul „Bulandra” din București.

Despre Manuela Ciucur aș spune doar că poate fi portretizată concis prin următoarele substantive: modestie, candoare, responsabilitate, dăruire. Și cred că cel mai bine ar putea fi caracterizată printr-o expresie a lui Geo Bogza: „parcă ar mânca flori și ar vorbi fluturi...”

Dialogul ce urmează s-a consumat în foaierea sălii Teatrului „Bulandra” de la Grădina Icoanei, după matineul cu piesa Trei surori de Cehov, în regia lui Alexandru Bărie.

□ Ai reușit să intri la I.A.T.C. de la prima încercare, în 1983. În ce condiții s-a produs primul impact cu lumea teatrului?

■ La teatru mergeam încă din copilărie. În special la „Bulandra”; am văzut toate spectacolele de aici. Nu știu când s-a născut în mine dorința de a fi actriță, dar important a fost să mă hotărâsc și apoi... asta am făcut. Cred că aici este cuvântul destinului.

□ Într-un dialog mai vechi, îmi spuneai că ești foarte credincioasă. Ai putea stabili în cuvinte raportul tău cu divinitatea?

■ Cred că nu reușesc să fiu la înălțimea idealurilor mele. Uneori gândesc rău; știu că omul e supus păcatului, dar, cum spuneam, recunosc cu tristețe că nu sunt întotdeauna așa cum aș vrea să fiu. Încerc mereu să fiu un om mai bun. Vorba Irinei (din Trei surori de Cehov): „Totul e în mâna lui Dumnezeu”. Personal, am simțit că, de câte ori mi-a fost greu, am reușit să depășesc momentul datorită credinței. Când totul mi se părea închis ermetic, Dumnezeu deschidea pentru mine o fereastră. Iubesc viața așa cum e, cu suferințe, cu așteptări, cu bucurii, pentru că totul vine de sus...

□ Cum a fost întâlnirea cu Liviu Ciulei și ce amintiri ți-a lăsat?

■ L-am cunoscut înainte de revoluție, când, studentă fiind, m-a prezentat Florlan Plittș. Când am dat mâna, a întrebat: „Ciucur?”. „Da, Ciucur”, am spus, și atunci am avut sentimentul că ne vom mai întâlni. La ora aceea credeam că, dacă aș spune cuiva că l-am întâlnit pe Liviu Ciulei, n-aș fi crezută... Apoi,

